

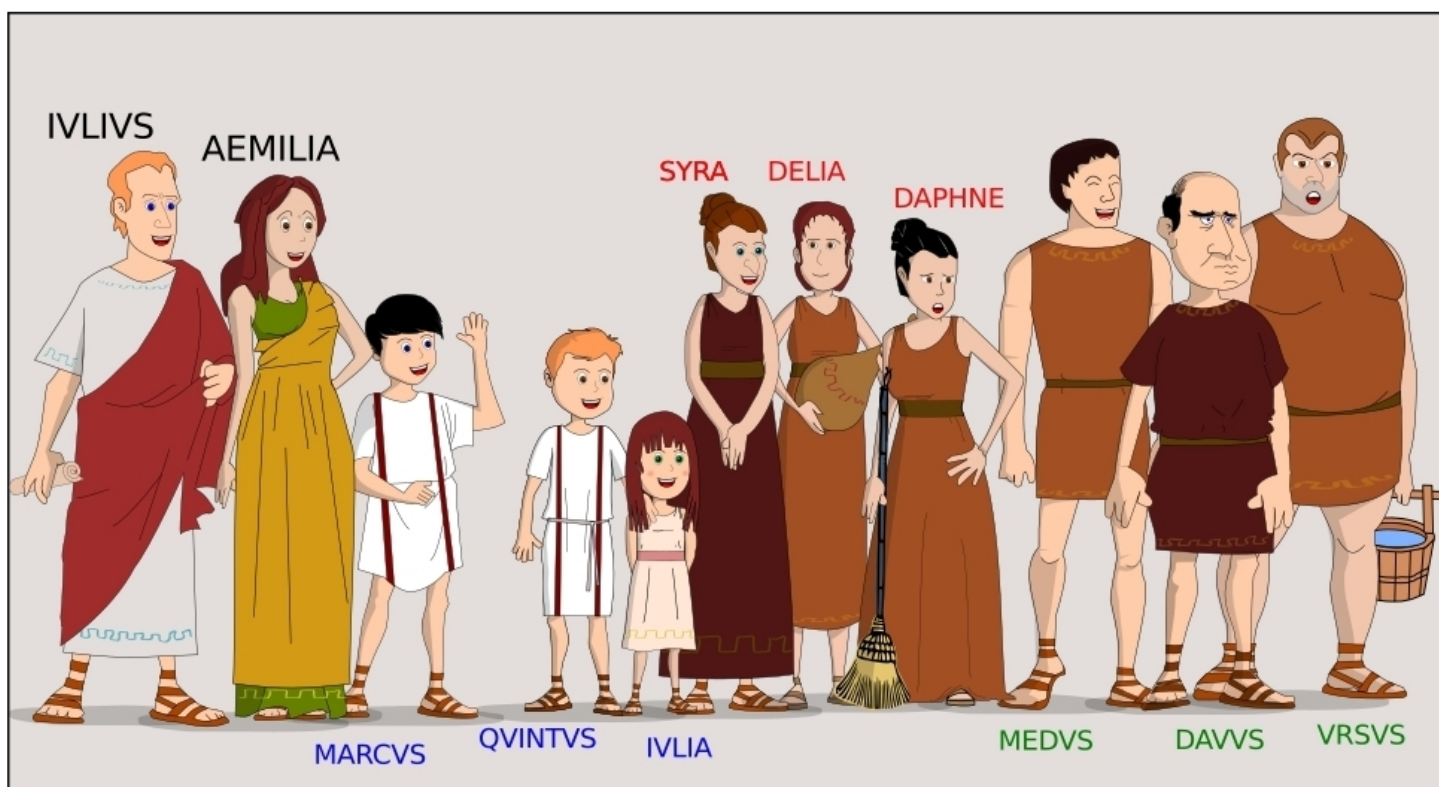
GUÍA DIDÁCTICA

ad usum magistrorum

CAP.II: FAMILIA ROMANA

Initium ▾ Grammatica ▾ Vocabularium ▾ Intellegimus ▾ Nexus ▾

1. - INTRODUCCIÓN:

“Capitulum II: Familia Romana” é unha unidade didáctica realizada por Miguel Anxo Meixueiro Rei nunha licenza de formación para o curso 2017/18 ofertada pola Consellaría de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria da Xunta de Galiza.

Destinatarios:

O recurso está dirixido aos alumnos de LATÍN de 4º ESO mais, tendo en conta que os contidos desta materia non difiren esencialmente dos de LATÍN de 1º de Bacharelato, tamén poden ser utilizados neste nivel, pois en ambos casos se parte da base de que os alumnos se inician no estudo da materia sen coñecementos previos.

Se ben pode ser de utilidade para todos os docentes e estudantes de latín, o recurso está deseñado para ser utilizado como complemento ao manual *Lingua Latina Per Se Illustrata. Pars I: Familia Romana* de [Hans Ørberg](#). Non por casualidade o título da UD coincide co do segundo capítulo deste libro, *Familia Romana*.

Contribución ao desenvolvemento das competencias clave:

A **comunicación lingüística (CCL)** é a competencia clave que máis presenza terá na materia de Latín, xa que o estudo da lingua latina, da súa orixe e evolución, do seu funcionamento interno, do seu léxico e dos seus textos redundará sen dúbida nun maior coñecemento e dominio das linguas propias.

A **competencia de aprender a aprender (CAA)** estará presente sobre todo na autoavaliación que os alumnos farán dos resultados propios que obteñan na realización das actividades da UD.

A **competencia dixital (CD)** será crucial, dado o contorno dixital no que se realizan as actividades.

As **competencias sociais e cívicas (CSC)** poden ser traballadas particularmente nos bloques referidos á civilización. A vida no mundo romano, na súa dimensión político-social ou relixiosa préstase sempre á valoración e á comparación co mundo actual, salientando semellanzas e diferenzas, e fomentando un xuízo crítico da realidade. Deste xeito, cobran nova forza conceptos como democracia, xustiza, igualdade, cidadanía e diversidade.

A **competencia en conciencia e expresión cultural (CCEC)** está moi presente no urbanismo de Roma e a romanización da Gallaecia.

A **competencia que traballa o sentido da iniciativa e o espírito emprendedor (CSIEE)** está presente sobre todo nos bloques de contidos non lingüísticos, para aproveitar a metodoloxía do traballo en grupo de xeito responsable e proactivo.

Relación de contidos:

UNIDADE 2: CAPITVLVM II: FAMILIA ROMANA	
MORFOLOXÍA	<ul style="list-style-type: none"> Os xéneros: masculino, feminino e neutro (1ª e 2ª decl.). O caso xenitivo (singular e plural; masculino, feminino e neutro). Pronomes-adxectivos posesivos <i>meus, -a, -um; tuus, -a, -um</i>. Interrogativos <i>quis, quae, quī, cuius, quot</i>. Numerais: <i>duo, duae, duo; trēs, tria; centum</i>.
SINTAXE	<ul style="list-style-type: none"> Función do caso xenitivo. Oracións coordinadas introducidas por <i>–que</i>.
TEXTOS	<ul style="list-style-type: none"> Lectura comprensiva das <i>lēctiōnēs</i> do capítulo e realización dos exercicios correspondentes.
LÉXICO	Vocābula noua <ul style="list-style-type: none"> <i>–que, ecce</i>. <i>ūnus, duo, trēs</i>. Os posesivos. Varios substantivos relacionados coa familia.
ROMA: HISTORIA, CULTURA E CIVILIZACIÓN	A Familia Romana (I) As Institucións e a Vida Cotiá (I) <ul style="list-style-type: none"> A familia romana (1): estrutura común dunha familia romana. Institucións e vida cotiá (1): o vestido como distintivo social, tipos. A relación <i>dominus-servī</i> na familia romana.

Adicionalmente aos contidos gramaticais antes expostos é necesario incluír unha serie de contidos comunicativos e funcionais descoidados total ou parcialmente no plan oficial da materia. Estes contidos son cruciais para desenvolver o enfoque didáctico comunicativo e teñen a vantaxe de proporcionar unha adquisición máis eficaz dos contidos gramaticais.

CONTIDOS COMUNICATIVOS
Entorno familiar e social.
Relacións humanas e sociais: relacións persoais e profesionais.
Vivenda, lar e contorno.
Identificación persoal: descrición do aspecto físico e carácter

CONTIDOS FUNCIONAIS
Relacionados coa expresión do coñecemento, a opinión, a crenza e a conxectura
<i>Informar e describir.</i>

A UD divídese en en tres grandes apartados:

GRAMMATICA: onde se traballan os aspectos morfolóxicos e sintácticos antes referidos con especial atención ao xénero do nome e ao caso xenitivo.

VOCABVLARIVM: onde se ilustran algunhas das palabras aparecidas no capítulo e se propoñen actividades de reforzo para a súa adquisición.

INTELLEGIMVS: onde se ofrecen un texto para a súa lectura coas súas correspondentes actividades para asegurar que foi correctamente comprendido tanto no seu significado xeral como nos detalles.

Adicionalmente a estes apartados, inclúese un último epígrafe NEXVS con ligazóns a internet onde se poderá acceder a máis recursos relacionados coa UD.

Ámbito:

Baséase fundamentalmente no uso do ordenador cun navegador web recente como Mozilla Firefox, Chrome ou Opera como soporte básico de toda a unidade.

Temporalización:

A unidade está pensada 3 ou 4 sesións, que é o que normalmente se programa para o capítulo segundo do libro *Familia Romana*. Trátase por tanto da primeira unidade do curso onde se presenta a materia de Latín e se dan os primeiros pasos nesta lingua.

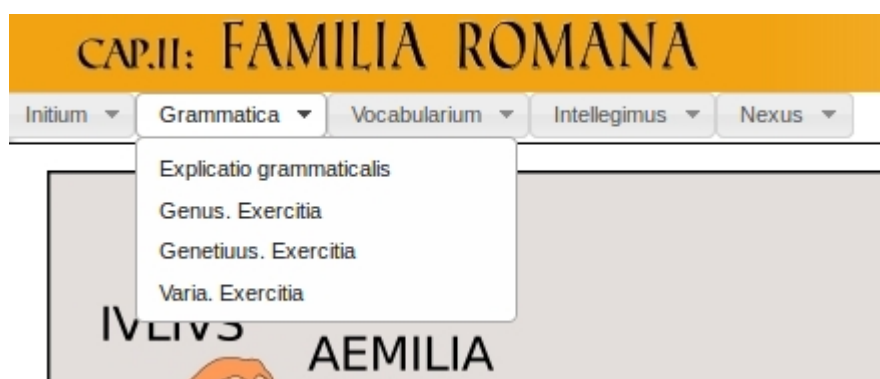
Interface:

Consiste nun menú de pestanas despregábeis polo cal se pode acceder facilmente a cada un dos apartados antes enumerados, como se pode apreciar na ilustración da capa deste mesmo documento.

A continuación vén unha descrición máis en detalle dos distintos apartados dos que consta a UD:

2.- GRAMMATICA:

Tócanse nesta sección os aspectos gramaticais recollidos na chamada *Lectio Grammatica* do *Capitulum secundum*.

2.1 Explicatio Grammaticalis:

O primeiro apartado *Explicatio Grammaticalis* ilustra de modo claro e conciso os contidos gramaticais, seguindo o modelo do manual LLPSI.

The interface shows four examples of Latin sentences with illustrations of the subjects and objects:

- Example 1:** Illustration of a man (Lūlius) and a boy (Mārci). Text: **MARCVS**
Lūlius est pater Mārcī
- Example 2:** Illustration of a woman (Aemiliā) and a girl (Ivliā). Text: **IVLIA**
Aemiliā est mātēr Iūliae
- Example 3:** Illustration of a man (Lūlius) and three men (SERVI). Text: **SERVI**
Lūlius est dominus seruōrum
- Example 4:** Illustration of a woman (Aemiliā) and three women (ANCILLAE). Text: **ANCILLAE**
Aemiliā est domina ancillārum

2.2 Genus. Exercitia:

Paquete con 7 actividades interactivas que se centran no estudo da categoría xénero. Para facilitar a realización dos exercicios ao tempo que se consulta a gramática, o paquete ábrese nunha xanela distinta da principal.

Seguindo a práctica do manual LLPSI, a maioría das actividades poden realizarse sen explicacións previas. Só algunhas delas conteñen un enunciado ou un modelo orientativo de como realizar a actividade.

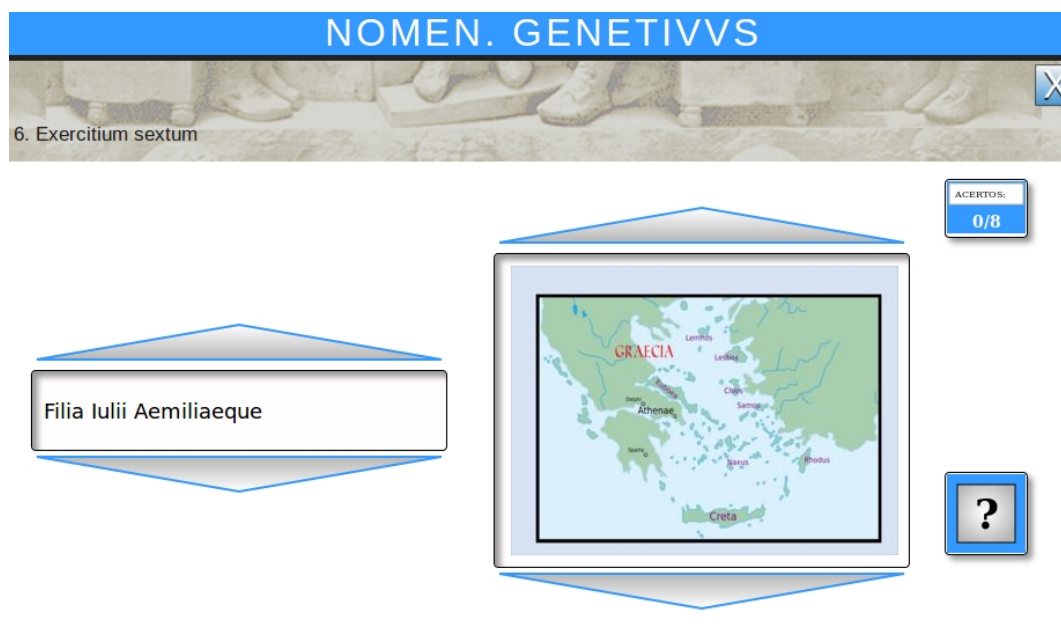
The window is titled "NOMEN. GENVS" and contains the following elements:

- Header: 1. Exercitium primum
- Instruction: A ---> B ---> C
- Word lists:

femina	graeci	Aemilia
uiri	graeca	Dauus Medusque
feminae	romanus	"Littera"
uocabulum	graecae	Syra Deliaque
uir	romana	Iulius
uocabula	latinum	"Syllaba" et "Nympha"
- Score box: ACERTOS: 0/12
- Question mark icon: ?

2.3 Genetivus. Exercitia:

Paquete con 8 actividades interactivas que se centran no xentivo singular e plural da 1ª e 2ª declinación. Para facilitar a realización dos exercicios ao tempo que se consulta a gramática, o paquete ábrese nunha xanela distinta da principal.

2.4 Varia. Exercitia:

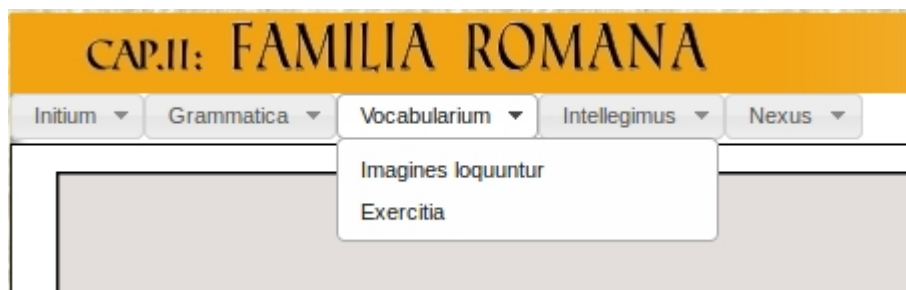
Paquete con 8 actividades interactivas que tocan outros contidos gramaticais distintos dos anteriores tamén presentes no capítulo.

No **Manual de Usuario** danse explicacións máis en detalle sobre as características das distintas actividades.

3. VOCABULARIVM:

Este apartado está adicado ás novas palabras aparecidas no capítulo e está deseñado para facilitar a súa adquisición.

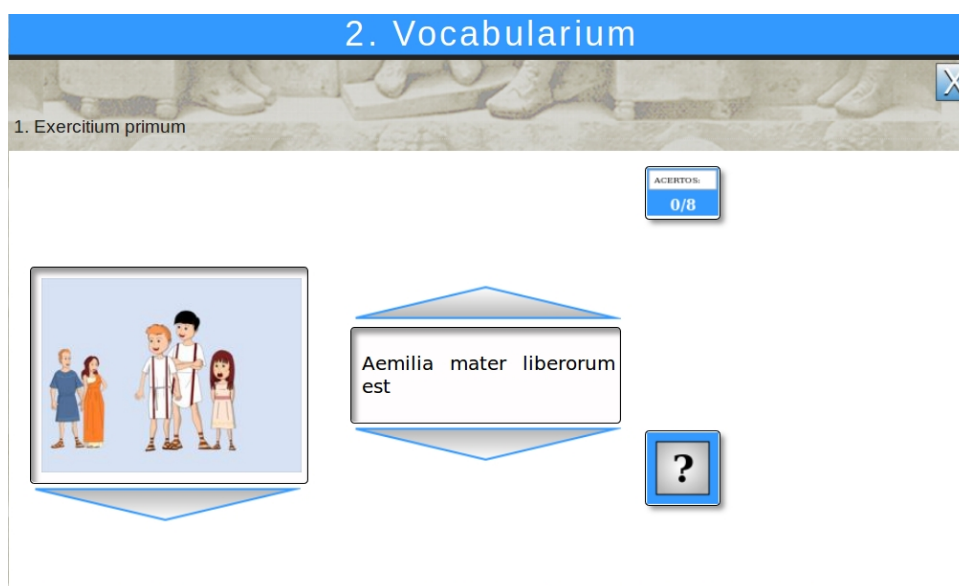
3.1 Imagines loquuntur

Trátase dunha galería de imaxes con ilustracións das novas palabras acompañadas de breves oracións contextuais, normalmente tiradas do propio manual.

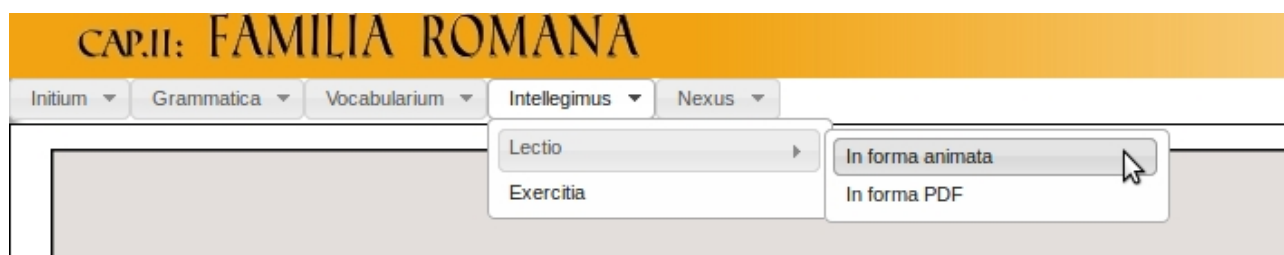
3.2 Exercitia

Un paquete de 7 actividades onde se traballan as palabras aparecidas na galería de imaxes aproveitando moitas das posibilidades que ofrece a ferramenta Ardora.

4. INTELLEGIMVS:

Aquí é onde se traballa a competencia de comprensión lectora dos alumnos e alumnas. Consta de dun texto e os seus correspondentes exercicios.

4.1 Lectio:

A lectura ou *lectio* é un *colloquium* entre Dauus, escravo de Iulius, e Aulus Paulinus, habitante de Tusculum. O diálogo é unha sucesión de preguntas e respostas coas mesmas estruturas e vocabulario do capítulo segundo.

Só foi engadida unha palabra nova, **barbarus**, cuxo significado en latín precisa de explicación por parte do profesor.

Pódese ler de dous xeitos:

1. Visualizando unha animación estilo banda deseñada feita en *Scratch* (máis detalles no Manual de Usuario).
2. Abrindo o documento PDF. Isto permite que a actividade poida ser feita mediante copias impresas.

4.2 Exercitia:

Os exercicios da *lectio prima* diseñados para comprobar valorar o nivel de comprensión acadado.

2. Lectio prima

2. Exercitium secundum

1. Quis est magnus uir?

- ☐ Paulinus
- ☐ Dauus
- ☐ Vrsus

ACERTOS:
0/7

?

5. NEXVS:

Este apartado acolle as ligazóns externas ao recurso. Portanto, son elementos que precisan dunha conexión a internet e cuxa dispoñibilidade non podo asegurar. Con todo, foron agregados pola súa utilidade; en especial, o espazo colaborativo para docentes

<http://lingualatina-orberg.wikispaces.com/capitulum+2>

En Cerdedo, a 22 de Decembro de 2017